

Πότε εμφανίσθηκε το αστέρι και πότε ήρθαν οι Μάγοι κατά τη γέννηση του Κυρίου; (Αρχιμανδρίτης Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος)

Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / αρχιμ. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος / π. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος
αφιέρωμα / Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Όταν κάποιος μελετά τα πρώτα κεφάλαια των ιερών Ευαγγελιστών Ματθαίου και Λουκά, νομίζει ότι υπάρχει διαφωνία μεταξύ τους. Προκύπτουν δε τρία αλληλοεξαρτώμενα ζητήματα, τα οποία απαιτούν λύση και απάντηση:

- 1) Πότε εμφανίστηκε στην Ανατολή το αστέρι που οδήγησε τους Μάγους στην Βηθλεέμ; Εμφανίστηκε πριν την Γέννηση του Κυρίου για να συμπέσει ο ερχομός των Μάγων με αυτήν, ή εμφανίστηκε συγχρόνως με την Γέννηση, οπότε οι Μάγοι ήλθαν αφού πέρασε αρκετός χρόνος από τη Γέννηση;
- 2) Πώς, ενώ γνωρίζουμε ότι ο Κύριος γεννήθηκε σ' ένα σταύλο, ο Ευαγγελιστής Ματθαίος αναφέρει ότι οι Μάγοι ήλθαν και τον βρήκαν «εις την οικίαν» με την Μητέρα Του;

3)Πώς εξηγείται η διαφορά της διηγήσεως των δύο Ευαγγελιστών σχετικά με το ζήτημα της φυγής στην Αίγυπτο;

Εξηγούμεθα σαφέστερα:

Οι δύο Ευαγγελιστές αναφέρουν ότι ο Κύριος γεννήθηκε στη Βηθλεέμ.

Κατόπιν, ο Ματθαίος αναφέρει την αναχώρηση του Κυρίου με την μητέρα του και τον Ιωσήφ από τη Βηθλεέμ στην Αίγυπτο.

Αντιθέτως ο Λουκάς, αναφέρει γι' αυτούς ότι μετά 40 ημέρες πήγαν στην Ιερουσαλήμ (για τον «Καθασμό»), και έπειτα ότι πήγαν στην Ναζαρέτ, λέγοντας: «Και ως ετέλεσαν άπαντα τα κατά τον νόμον Κυρίου, υπέστρεψαν εις την Γαλιλαίαν, εις την πόλιν εαυτών Ναζαρέτ»(Και όταν έκαναν όλα όσα όριζε ο νόμος του Κυρίου, επέστρεψαν στη Γαλιλαία, στην πόλη τους τη Ναζαρέτ.) (Λουκ. β', 39). Δημιουργείται η απορία: Αφού ο Λουκάς αναφέρει ότι μετά την Υπαπαντή, εγκαταστάθηκαν στη Ναζαρέτ, τότε πότε έγινε η φυγή από τη Βηθλεέμ στην Αίγυπτο; Ασφαλώς όχι πριν από την Υπαπαντή, διότι δεν επέστρεψαν από την Αίγυπτο σε 40 ημέρες ώστε να γίνει και η Υπαπαντή, αλλά μετά από αρκετό χρόνο. Πρέπει λοιπόν η φυγή στην Αίγυπτο να έγινε μετά την Υπαπαντή.

Να, όμως το αδιέξοδο: Ο Λουκάς λέει ότι μετά την Υπαπαντή ο Κύριος με την

Μητέρα Του και τον Ιωσήφ εγκαταστάθηκαν στη Ναζαρέτ, ενώ η φυγή έγινε από τη Βηθλεέμ. Πότε λοιπόν έγινε η φυγή;

Θα λύσουμε αυτό το θέμα, αφού αρχίσουμε πρώτα από το αστέρι.

Ο ιερός Χρυσόστομος θεωρεί ότι αυτό εμφανίσθηκε πριν από τη Γέννηση. «Προ πολλού χρόνου», λέγει ο ιερός Πατέρας, «δοκεί μοι ο αστήρ φανήναι»(Νομίζω ότι το αστέρι εμφανίσθηκε πριν αρκετό χρόνο) (Migne 57, 76). Και σε άλλο σημείο: «Προ πολλού του χρόνου (προ της Γεννήσεως) δείκνυσιν εαυτόν ο αστήρ» (Αυτόθι).

Τα ίδια πιστεύει και Νικηφόρος ο Κάλλιστος λέγοντας: «Αστέρα κατιδόντες (οι Μάγοι)... επιτέλλοντα ήδη προ δύο μάλιστα των ενιαυτών, και ουχί μετά δύο της γεννήσεως έτη»(Είδαν οι Μάγοι το αστέρι να τους δίνει εντολή πριν δύο χρόνια και όχι μετά δύο χρόνια από τη γέννηση) (Migne 145, 669).

Κατ' αρχήν προχωρήσαμε έχοντας ως βάση αυτή τη γνώμη, καταλήξαμε όμως σε λάθος. Βρεθήκαμε μπροστά σε αδιέξοδο. Και αυτό γιατί η βάση που στηριχθήκαμε δεν ήταν σωστή.

Η εις άτοπον απαγωγή γίνεται με πολλούς συλλογισμούς. Χάριν όμως συντομίας αναφέρουμε μόνον ένα.

Εάν το αστέρι φάνηκε πριν από τη Γέννηση, οι Μάγοι θα ήλθαν τις ημέρες αμέσως μετά την Γέννηση. Τότε όμως, αμέσως μετά την αναχώρηση των Μάγων, το θείο Βρέφος θα έφευγε στην Αίγυπτο και δεν θα γινόταν η Υπαπαντή. Ίσως να πει κάποιος, ότι το αστέρι φάνηκε μεν πριν από τη Γέννηση, αλλά οι Μάγοι ήλθαν αμέσως μετά την Υπαπαντή, και όχι πριν απ' αυτή. Ναι, αλλά τότε ο Κύριος θα βρισκόταν στη Ναζαρέτ, όπως λέει ο Λουκάς, και δεν θα τον εύρισκαν στη Βηθλεέμ.

Δεν είναι λοιπόν σωστή αυτή η γνώμη και επομένως σωστή είναι η δεύτερη κατά την οποία το αστέρι φάνηκε συγχρόνως με τη Γέννηση και οι Μάγοι ήλθαν μετά από δύο περίπου χρόνια. Με αυτή τη γνώμη συμφωνεί και ο Καισαρείας Ευσέβιος, λέγοντας ότι «διετής χρόνος παρεληλύθει από της Ιησού Γεννήσεως και επί την άφιξιν των ειρημένων (δηλ. των Μάγων)»(Οι Μάγοι ήλθαν αφού είχαν περάσει από τη Γέννηση του Ιησού δύο χρόνια)(Migne 22, 933).

Και η γνώμη όμως αυτή δεν λύνει αυτομάτως το ζήτημα. Πρέπει να μεσολαβήσει και μία υπόθεση. Τί όμως να υποθέσουμε; Να υποθέσουμε ότι ο Λουκάς λέγοντας «και ως ετέλεσαν άπαντα τα κατά τον νόμον Κυρίου, υπέστρεψαν εις την Γαλιλαίαν, εις την πόλιν εαυτών Ναζαρέτ»(Και όταν έκαναν όλα όσα όριζε ο νόμος του Κυρίου, επέστρεψαν στη Γαλιλαία, στην πόλη τους τη Ναζαρέτ), δεν εννοεί ότι

επέστρεψαν αμέσως, αλλά ότι η επιστροφή έγινε μετά παρέλευση αορίστου χρονικού διαστήματος, οπότε μπορούμε να δεχθούμε ότι μετά την Υπαπαντή επανήλθαν στην Βηθλεέμ, κατόπιν αναχώρησαν για την Αίγυπτο και έπειτα από όλα αυτά πήγαν στην Ναζαρέτ;

Αυτό είναι βεβιασμένο. Μεταξύ του «ως ετέλεσαν» και του «υπέστρεψαν», υπάρχει στενότερη χρονική σχέση που δεν επιτρέπει ούτε την μεσολάβηση αρκετού χρόνου, ούτε την παρεμβολή τέτοιου γεγονότος, όπως είναι η φυγή στην Αίγυπτο.

(συνεχίζεται)